

Силабус
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти перший (бакалавр)

Викладач (і)	Несторенко Тетяна Петрівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-fin/composition-kaf-fin/nestorenko/
Контактний тел.	-
Е-mail викладача:	tp_nestorenko@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 (90 год.)	16 год.	16 год.	58 год.	Залік

Семестр: весінний (8 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: економіка, ринок, галузь, індустрія, прийняття рішень, структура.

Метою навчальної дисципліни ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ є розширення світогляду студентів про сучасні підходи виділення галузевих ринків, вивчення базових концепцій, основних шкіл і методів дослідження галузевих ринків. Засвоєння навчальної дисципліни необхідне для подальшого поглибленого вивчення економічної теорії та її взаємозв'язок з питаннями економічної політики.

Предметом є закономірності формування, виділення та функціонування ринкових структур, принципи взаємодії споживачів і виробників на основі ринкових сигналів, які породжуються попитом і пропозицією.

Зміст курсу: Предмет і метод "Економіки галузевих ринків". Фірма, ринок і галузь: підходи до визначення. Узагальнені ринкові структури. Монопольна влада. Олігополістичні ринки однорідних продуктів. Ринки неоднорідних продуктів. Концентрація, бар'єри входу в галузь, злиття й поглинання. Науково-дослідницькі й конструкторські розробки. Цінова політика. Вплив реклами на ринок. Проблема асиметричності інформації про якість продукції. Державна галузева політика.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція); наочні (демонстрування); практичні методи навчання (самостійне спостереження, вправи, практичні роботи); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий та тестовий).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): студентоцентроване навчання з наданням пріоритету інтерактивній освітній взаємодії, самостійній проектній діяльності здобувачів, їх активній роботі в інформаційному освітньому просторі; очне/дистанційне проведення групових та індивідуальних консультацій. викладачі та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень університету (<http://bdpu.org/public-information/position-bdpu/>) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Навчальний курс складається з лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекційних заняттях лектор розкриває теоретичні питання, а практичні (семінарські) заняття присвячені

вирішенню практичних завдань, презентаціям доповідей, рефератів, обговоренню сучасних економічних питань та політики. Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань та виконання практичних завдань, оприлюднених заздалегідь. Відвідування занять з курсу є особистим вибором здобувача освіти. Індивідуальні завдання (доповіді, реферати, презентації) мають бути самостійно розробленими, оригінальними, виконаними у встановлені терміни та представлені здобувачами вищої освіти для колективного обговорення. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності (фабрикація, списування, обман, фальсифікація тощо), при використанні запозиченої інформації необхідні обов'язкові посилання на першоджерело та автора. Жодні форми порушення академічної доброчесності не припустимі. Недопустимо користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з освітнім процесом. Право на перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрядження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку (FX), мають право на перескладання у встановлені терміни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ПК, PowerPoint, Word, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги: Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є тести, реферати, презентації виконаних завдань, виступи на наукових заходах та залік. Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни і здійснюється викладачами впродовж семестру. Підсумковий контроль включає семестровий контроль і підсумкову атестацію здобувача вищої освіти. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Результати оцінювання навчальної дисципліни переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень. Узагальнені критерії оцінювання: «відмінно/A», 90 - 100 балів - здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили; «добре/B», 78 - 89 балів - здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна; «добре/C», 65 - 77 балів - здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок; «задовільно/D», 58 - 64 бали - здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих; «задовільно/E», 50 - 57 бали - здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; «незадовільно/FX», 35 - 49 балів - здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %); «незадовільно/F», 1 - 34 бали - здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
M1		M2	M3		M4	M5	M6	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	12	14	12	12	14	12	12	

	Кількість балів				Разом
	Практична робота	Сам. робота	Інд. робота		
	1*	2**	3***	4****	
Змістовий модуль 1					
Тема 1.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Тема 2.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Разом за змістовний модуль 1	0-6	0-6	0-6	0-6	0-24
Змістовий модуль 2					
Тема 3.	0-3	0-4	0-4	0-3	0-14
Разом за змістовний модуль 2	0-3	0-4	0-4	0-3	0-14
Змістовий модуль 3					
Тема 4.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Тема 5.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Разом за змістовний модуль 3	0-6	0-6	0-6	0-6	0-24
Змістовий модуль 4					
Тема 6.	0-3	0-4	0-4	0-3	0-14
Разом за змістовний модуль 4	0-3	0-4	0-4	0-3	0-14
Змістовий модуль 5					
Тема 7.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Разом за змістовний модуль 5	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Змістовий модуль 6					
Тема 8.	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
Разом за змістовний модуль 6	0-3	0-3	0-3	0-3	0-12
ІНДЗ				-	-
Разом протягом семестру					0-100
Всього					0-100

1* – Усна/письмова відповідь

2* – Виступ з доповіддю

3*** – Конспектування питань, які винесено на самостійне опрацювання

4**** – Підготовка реферату

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
78-89	B		
65-77	C		

58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 р. № 2210-III (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
2. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 р. «236/96-ВР (зі змінами та доповненнями)/ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/236/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : Національний класифікатор України. URL: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/128651.html>.
4. Ігнатюк А.І. (2015). *Економіка галузевих ринків: навчальний посібник* К. : ВПЦ "Київський університет".
5. Управління у сфері економічної конкуренції: навчальний посібник у 2 томах (2015). Том 1. В.Д.Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; За ред. А.Г.Герасименко. К. : Київ. нац.торг.-екон. ун-т.

Додаткові

1. Базиль Л., Орлов В., Несторенко Т., Остенда А., Пеліова Я. (2023). Підготовка майбутніх фахівців до молодіжного підприємництва у технічних закладах вищої освіти. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр, 3, 432-447. <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2023-1-3-432-447>.
2. Васильчук Н. О. (2010). Сегментація ринку праці. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*, 1 (143), 1, 51-55.
3. Гавриленко Н. В., Грищенко О.В., Козіцька Н.О. (2021). Застосування методичних аспектів управлінського обліку на підприємствах одиничного та дрібносерійного виробництва. *Економічні науки : вісн. ДНДІСЕ*. Дніпро : НДІСЕ, 1 (03), 109–115. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4686>.
4. Костенко Г., Глазова Я. (2023). Застосування інструментарію прогнозування фінансових показників розвитку діяльності підприємств логістичної сфери. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 1(69), 94–100. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-94-100>.
5. Несторенко Т.П. (2019). «Економіка суперзірок»: можливості та загрози для сфери освіти. *Український журнал прикладної економіки*, 5(2), 8–15. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-2-1>.
6. Несторенко Т. П. (2008). Принципи формування цін на послуги закладів санаторно-курортної сфери. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка": Логістика*, 633, 506–512. URL: <http://surl.li/nqpqu>.
7. Філінков О. (2015). Розміри підприємства і собівартість продукції. *Економіка України*, 2, 42–46.
8. Budzinski O., Kuchinke B. (2018). Modern industrial organization theory of media markets and competition policy implications, *Ilmenau Economics Discussion Papers*, 115, Technische Universität Ilmenau, Institut für Volkswirtschaftslehre, Ilmenau.

9. Lemish K., Nestorenko T., Tokarenko O. (2021). Interaction of Business and Education in Hospitality, Restaurant, and Catering Business in Ukraine. *Journal of Modern Economic Research*, 3(4), 5-20. URL: <https://cutt.ly/nKeRkJh>.
10. Nestorenko T., Tokarenko O., Nestorenko O. (2017). Health-resort complex development as a part of preventive medicine in the context of providing well-being. *Ekonomia – Wroclaw Economic Review*, 23/4, Acta Universitatis Wratislaviensis, No 3823, 239-249. <http://dx.doi.org/10.19195/2084-4093.23.4.19>
11. Ostenda A., Kravchenko N., Istomina D., Alieksieieva G., Nestorenko T., Horbatiuk L. (2022). Роль засобів ІКТ в організації процесу інформування учнів під час карантину. *Zeszyty Naukowe WST*, 15, 109-126. <https://doi.org/10.54264/0037>.
12. Zeng S., Nestorenko O., Nestorenko T., Morkūnas M., Volkov A., Baležentis T., Zhang C. (2019). EOQ for perishable goods: modification of Wilson's model for food retailers. *Technological and Economic Development of Economy*, 25(6), 1413-1432. <https://doi.org/10.3846/tede.2019.11330>.

Інформаційні ресурси

1. Адреси Web-серверів національних і українських бібліотек. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Державна науково-технічна бібліотека України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.gntb.n-t.org>
3. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
4. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>
5. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
6. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua>
7. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
8. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lucl.kiev.ua>
9. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univer.kharkov.ua>
10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
11. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://rada.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/uk>
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>